

Byla C-206/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. kovo 31 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal administratif de Dijon (Prancūzija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. kovo 11 d.

Pareiškėjas:

X

Atsakovas:

Préfet de Saône-et-Loire

<...>

Atsižvelgęs į šį procesą:

<...> X, <...>, prašo teismo:

1) panaikinti 2020 m. lapkričio 23 d. įsakymą, kuriuo *Préfet de Saône-et-Loire* (Saono ir Luaros prefektas) jį įpareigojo išvykti iš Prancūzijos teritorijos <...>

<...>

Jis teigia, kad:

– <...> (orig. p. 2)

– <...>;

– <...>;

– <...>;

- *Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile* (Užsieniečių atvykimo į šalį, buvimo joje ir prieglobsčio teisės kodekso L. 121-1 ir R. 121-4 straipsnių nuostatos[, taigi ir jo išsiuntimas iš Prancūzijos teritorijos]) neatitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) <...> 8 ir 14 straipsnių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) <...> 21 straipsnio, nes vertinant nuosavus pakankamus išteklius neatsižvelgiama į pašalpą neįgaliam suaugusiam asmeniui;
- [sprendimu dėl išsiuntimo iš šalies] pažeidžiamas <...> [EŽTK] 8 straipsnis ir vertinant jo asmeninę padėtį jame padaryta akivaizdi klaida.

<...>

<...> *Préfet de Saône-et-Loire* nusprendė atmesti skundą.

Visų pirma jis tvirtina <...>, kad:

- Prancūzijos pilietės, pas kurią gyvena X, pervedama pensija yra tik pastarojo jai pervedamos nuomos gražinimas;
- šiuo klausimu *Cour administrative d'appel de Lyon* (Liono apeliacinis administracinis teismas) 2020 m. birželio 23 d. galutiniu sprendimu nusprendė, kad iš tikrųjų „pašalpa neįgaliam suaugusiam asmeniui yra vienintelis X pajamų šaltinis“;
- *Cour administrative d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis administracinis teismas) nusprendė (2018 m. gegužės 15 d. Paryžiaus apeliacinio administracinio teismo sprendimas Nr. 17PA00903), kad nurodyta diskriminacija neįrodyta, nes „[u]žsieniečių atvykimo, buvimo šalyje ir prieglobsčio teisės kodekso R. 121-4 straipsnyje [numatyta], kad atsižvelgiama į visas neįmokines socialines išmokas, o ne tik į pašalpą neįgaliam suaugusiam asmeniui“.

<...> (orig. p. 3)

Atsižvelgęs į:

- Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV);
- [EŽTK];
- [Chartiją]
- 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančią Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančią direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (toliau – Direktyva 2004/38).

– Užsieniečių atvykimo, buvimo šalyje ir prieglobsčio teisės kodeksą;

– <...>.

– <...>

<...>

- 1 X, 1984 m. vasario 13 d. gimusiam Belgijos piliečiui, kuris į Prancūziją atvyko 2016 m. liepos 1 d., 2018 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu pirmą kartą atsisakyta išduoti leidimą gyventi ir nurodyta išvykti iš šalies; šis šio įsakymo nevykdė, nors jo skundas dėl panaikinimo buvo atmestas 2019 m. rugpjūčio 27 d. teismo sprendimu, patvirtintu 2020 m. birželio 23 d. *Cour administrative d'appel de Lyon* sprendimu. 2019 m. gruodžio 23 d. *Préfet de Saône-et-Loire* dar kartą atsisakė jam suteikti leidimą gyventi, įpareigojo jį per trisdešimt dienų išvykti iš Prancūzijos teritorijos ir nustatė šalį, į kurią jis galės būti išsiųstas; šio įpareigojimo pareiškėjas taip pat nevykdė, nors 2020 m. lapkričio 12 d. sprendimu teismas atmetė jo skundą dėl panaikinimo. Šiuo skundu X prašo panaikinti 2020 m. lapkričio 23 d. įsakymą, kuriuo *Préfet de Saône-et-Loire* jį įpareigojo per trisdešimt dienų išvykti iš Prancūzijos teritorijos, nustatė šalį, į kurią jis galės būti išsiųstas ir vieniems metams uždraudė jam sugrįžti į Prancūzijos teritoriją.

Dėl ginčo dalyko:

- 2 Pirma, kai teigiama, kad direktyva <...> pažeidžiamos sutarčių nuostatos, Chartija <...>, Europos Sąjungos bendrieji teisės principai arba konvencijos, kurios šalis yra Europos Sąjunga, [nuostatos], administracinis teismas turi, jeigu kyla rimtų sunkumų, atmesti nurodytą pagrindą arba, priešingu atveju, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą [SESV] 267 straipsnyje numatytais sąlygomis. Tas pats taikytina, kai teigiama, kad direktyva pažeidžia [EŽTK], nes remiantis [ESS] 6 straipsnio 3 dalimi [EŽTK] garantuojamos pagrindinės teisės „*sudaro Sąjungos teisės bendruosius principus*“. (orig. p. 4)
- 3 Antra, kai administraciniame teisme remiamasi pagrindu, grindžiamu tuo, kad pats įstatymas, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama direktyva, yra nesuderinamas su [EŽTK] garantuojama ir Sąjungos teisės bendrąjį principą sudarančia pagrindine teise, administracinis teismas turi visų pirma užtikrinti, kad įstatymu būtų tiksliai perkeliama direktyvos nuostatos. Jei taip yra, pagrindas, grindžiamas tuo, kad šią pagrindinę teisę pažeidžia įstatymas, kuriuo perkelta direktyva, gali būti vertinamas tik pagal pačios pirmiau aprašytos direktyvos kontrolės procedūrą. Tas pats taikytina ir tuo atveju, kai teigiama, kad direktyvą perkeliantis įstatymas yra nesuderinamas su tarptautine konvencija, kurios šalys yra Prancūzija ir Europos Sąjunga.

Dėl sprendimo išsiųsti iš šalies pagrįstumo:

- 4 Direktyva [2004/38], be kita ko, siekiama, kad „*savo teisėmis gyventi besinaudojantys asmenys [netaptų] nepagrįsta našta priimančiosios valstybės*

narės socialinės paramos sistemai per pradinį gyvenimo joje laikotarpį“. „*Todėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė gyventi šalyje ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį turėtų būti suteikiama taikant tam tikrus reikalavimus.*“ Direktyvos [2004/38] 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „*1. Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie: a) yra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji priimančiojoje valstybėje narėje, arba; b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje, <...>*“.

- 5 Užsieniečių atvykimo, buvimo šalyje ir prieglobsčio teisės kodekso L. 121-1 straipsnyje, kuriuo užtikrinamas Direktyvos [2004/38] 7 straipsnio perkėlimas, nustatyta: „*Išskyrus atvejus, kai Europos Sąjungos piliečio buvimas šalyje kelia grėsmę viešajai tvarkai, visi Europos Sąjungos piliečiai <...> turi teisę ilgiau kaip tris mėnesius gyventi Prancūzijoje, jeigu jie atitinka vieną iš šių sąlygų: 1. Jie dirba Prancūzijoje; 2. Jie turi pakankamai išteklių sau ir 4 dalyje nurodytiems savo šeimos nariams, kad netaptų našta socialinės paramos sistemai, ir sveikatos draudimą <...>*“.
- Galiausiai to paties kodekso R. 121-4 straipsnyje, kuriuo perkeliama Direktyvos [2004/38] 8 straipsnio 4 dalies nuostata, numatyta: „*<...> Išteklių pakankamumas, kai toks reikalavimas nustatytas, vertinamas atsižvelgiant į suinteresuotojo asmens asmeninę padėtį. Bet kuriuo atveju nustatyta suma negali viršyti fiksuotos solidarumo pajamų sumos, nurodytos Socialinės paramos ir šeimos kodekso L. 262-2 straipsnyje <...>. Našta socialinės paramos sistemai, kuri gali susidaryti dėl L. 121-1 straipsnyje nurodyto piliečio, vertinama atsižvelgiant, be kita ko, į jam skirtas neįmokines socialines išmokas, jam kylančių sunkumų ir jo gyvenimo šalyje laikotarpį.*“
- 6 Šiuo atveju iš bylos medžiagos matyti, kad nuo 2016 m. liepos 1 d. X, kuris yra 80 proc. darbingumo netekęs neįgalus suaugęs asmuo, yra Prancūzijos teritorijoje nepaisant to, kad du kartus galutinai atsisakyta išduoti leidimą gyventi šalyje, kartu asmenį įpareigojant išvykti iš Prancūzijos teritorijos. Prancūzijoje X niekur nedirba ir gauna pašalpą neįgaliajam suaugusiam asmeniui – neįmokinę socialinę išmoką – kurios mėnesinis vidutinis dydis yra 531,15 EUR. 2020 m. lapkričio 23 d. įsakymu *Préfet de Saône-et-Loire* įpareigojo X per trisdešimt dienų išvykti iš Prancūzijos teritorijos, motyvavęs tuo, kad jis neturi nuosavų išteklių, ir kad jo buvimas Prancūzijos (**orig. p. 5**) teritorijoje yra piktnaudžiavimas teise dėl naštos socialinės paramos sistemai. Nors pareiškėjas nurodo nuo 2019 m. gaunantis finansinę paramą iš Prancūzijos pilietės, prefektas tvirtina kad iš tikrųjų ši parama tėra X mokamos nuomos grąžinimas pasinaudojant socialine išmoka, mokama neįgaliam suaugusiam asmeniui, ir šis teiginys nebuvo ginčytas. Bet kuriuo atveju net ir atsižvelgus į šias nuolatines išmokas, kurios, atskaičius tam tikrus bankų mokesčius, kas mėnesį siekia 405,83 EUR, iš teismui pateiktų dokumentų matyti, kad tuo metu, kai priimtas skundžiamas sprendimas, apie 60 proc. X, kuris, be to, nepatvirtina turintis sveikatos draudimą, nurodytų išteklių buvo gaunama iš Prancūzijos socialinės sistemos, taigi galima teigti, kad nuo savo atvykimo į

Prancūziją jis neturėjo „pakankamai išteklių, kad netaptų našta socialinės paramos sistemai“.

- 7 Be to, [EŽTK] 8 straipsnyje [nustatyta]: „1. Kiekvienas turi teisę j tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir susirašinėjimo slaptumas. 2. Valstybės institucijos neturi teisės apriboti naudojimosi šiomis teisėmis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės saugos ar šalies ekonominės gerovės interesams, siekiant užkirsti kelią viešos tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti“. [EŽTK] 14 straipsnyje nurodyta: „Naudojimasis šioje Konvencijoje pripažintomis teisėmis ir laisvėmis yra užtikrinamas nepriklausomai nuo asmens lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, gimimo ar kitais pagrindais“. Galiausiai [Chartijos] 21 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „Draudžiama bet kokia diskriminacija, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turčinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos“.
- 8 Šiuo atveju X [tvirtina], kad, pirma, Direktyvos [2004/38] 7 straipsnio 1 dalies b punktas, ir, antra, 8 straipsnio 4 dalis, į nacionalinę teisę tiksliai perkelti atitinkamai Užsieniečių atvykimo, buvimo šalyje ir prieglobsčio teisės kodekso L. 121-1 straipsnio 2 dalimi ir R. 121-4 straipsniu, negali būti aiškinami taip, kad pagal šias nuostatas leidžiama Europos Sąjungos piliečiui, kuris yra neįgalus ir dėl to gauna neįgaliam suaugusiam asmeniui skirtą pašalpą, kuri yra priimančios valstybės narės neįmokinė socialinė parama, taikyti sąlygą dėl „pakankamų išteklių, kad [asmuo] netaptų našta socialinės paramos sistemai“, kaip tą padarė *Préfet de Saône-et-Loire*, nes dėl to atsirastų diskriminacija dėl jo sveikatos būklės, negalios ar turto – tai daryti draudžiama tiek pagal siejamas [EŽTK] 8 ir 14 straipsnių [nuostatas], tiek pagal [Chartijos] 21 straipsnį.
- 9 Šiomis sąlygomis, nors minėtame Užsieniečių atvykimo, buvimo šalyje ir prieglobsčio teisės kodekso R. 121-4 straipsnyje numatyta, kad vertinant dėl Europos Sąjungos piliečio atsirandančią naštą turi būti atsižvelgta į visas neįmokines socialines išmokas, o ne tik į pašalpą neįgaliam suaugusiam asmeniui, kyla [šio sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodytas] klausimas <...> (**orig. p. 6**) <...>.
- 10 Šis klausimas yra lemiamas siekiant išspręsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nagrinėjamą bylą ir dėl jo kyla didelių sunkumų. Taigi šį klausimą reikia pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui vadovaujantis SESV 267 straipsniu <...>.

NUSPRENDŽIA:

1 straipsnis.

Sustabdyti bylos nagrinėjimą kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims sprendimą tokiu klausimu:

„Ar 2004 m. balandžio 29 d. Direktyvos 2001/38/EB 7 straipsnio 1 dalies b punkte ir 8 straipsnio 4 dalyje nustatytas reikalavimas dėl sveikatos draudimo ir pakankamų išteklių, kad asmuo netaptų našta socialinės paramos sistemai, nėra šio sprendimo 7 punkte nurodytas nuostatas pažeidžianti netiesioginė asmenų, kurie dėl savo negalios negali dirbti arba gali užsiimti tik tam tikra veikla ir dėl to negali turėti pakankamai išteklių savo poreikiams patenkinti, jei iš valstybės narės, kur jie gyvena, socialinės paramos sistemos negautų didelės dalies nepagrįstai mokamos paramos, diskriminacija?“.“

<...> (orig. p. 7) <...>